

چالش ها و رویکردهای اصلاح سیاست گذاری اجتماعی در حوزه سالمندان و

بازنشستگان

دکتر محمد حسین عمادی

دکتر نصر اصفهانی

چکیده:

تحلیل روندهای کنونی تحولات جمعیت شناختی مانند افزایش امید به زندگی و کاهش نرخ رشد جمعیت نشان می دهد کشور ایران با شتاب در مسیر سالخوردگی جمعیت حرکت می کند و در طی سی سال آتی با تغییرات بزرگ اجتماعی ناشی از تحولات جمعیتی روبرو خواهد بود بنحویکه تا سال ۱۴۳۰ بیش از یک چهارم جمعیت بیش از شصت ساله خواهند بود. نشانه اولیه مسائل پیش رو را می توان در مشکلات پایداری مالی صندوق های بازنشستگی، که یکی از سه بحران ملی کنونی برنامه ششم توسعه کشور میباشد، و دورنمای اقتصادی تاریک پیش بینی شده برای آنها در سالهای آینده دید. به همین سبب لزوم اتخاذ یک سیاست اجتماعی حساب شده متناسب با تغییرات جمعیت شناختی و جلوگیری از شکل گیری بحران های ملی فراگیر ضروری به نظر می رسد. اگرچه برخی مدیران و برنامه ریزان با تمرکز بر موضوع پایداری مالی صندوق های بازنشستگی بر لزوم اصلاحات پارامتریک در نظام بازنشستگی به عنوان اصلی ترین راه حل تاکید می کنند این تحقیق با تکیه بر مباحث نظری جدید و تجربیات آزموده شده جهانی نشان می دهد که پیش شرط تحول در سیاست گذاری اجتماعی در بخش سالمندان اتخاذ رویکردی جامع تر و اولویت دادن به تغییرات پارادایمی یعنی اصلاح انگاره ها و باورهای ذهنی به مسئله سالمندی و بازنشستگی است. با تمرکز بر " رویکرد سالمندشدن فعال " که توسط سازمان جهانی بهداشت معرفی شده این مقاله که اخیرا بر پایه تحقیق نویسندگان و جهت صندوق بازنشستگی انجام شده است، تلاش کرده است تا با معرفی تجربیات موفق جهانی، حوزه های اصلی سیاست گذاری اجتماعی در حوزه بازنشستگان را که اغلب در ایران مغفول مانده روشن سازد. با مرور اقدامات و برنامه های مختلف در سطوح ملی و محلی در کشورهای گوناگون این تحقیق در نهایت فهرستی از سیاست ها و برنامه های اقدام در ایران برای ارتقا کیفیت زندگی بازنشستگان و سالمندان در سه سطح: حاکمیتی، مدیریتی و فنی ارائه می کند.

کلمات کلیدی: سالمندشدن فعال، صندوق های بازنشستگی، اصلاحات پارادایمی، سیاست گذاری اجتماعی، سالخوردگی

جمعیت